

Friluftsliv og naturglede i Bærums blå-grønne vassdrag

Bærum kommune, post@baerum.kommune.no

Franzefoss, firmapost@franzefoss.no

Kolsås Skisenter – Kolsåsbakken, post@kolsas-skisenter.no

Bekkestua, 12. juni 2018

Steinstjernet og Steinsbekken

Bekymringsmelding

Det pumpes vann fra Steinstjernet til Franzefoss. Avrenningen fra anleggsområdet fører til utslipp av mineralpartikler (sand og silt) i Steinstjernet. Konsekvensene er at vannet tidvis blir blakket.

Siltene har lagt seg som et lag med sediment på bunnet av Steinstjernet. Sedimentene består nå av et tykt lag mineralpartikler. Dette har mest sannsynlig resultert i et sterkt redusert og endret bunndyrsfunn. Naturlige biologiske aktiviteter i sedimentene har trolig nær stoppet opp.

Tilførselsbekken til Steinstjernet er tidvis uten vann. Det er minimalt med vann som renner fra Steinstjernet til Steinsbekken. Tilsiget til Dælivann har blitt redusert. Dælibekken har fått mindre vannføring.

Årsaken til bekymringen

Steinstjernet er et lite skogstjern (0,0185 km²) med et beskjedent nedbørfelt (0,28 km²), beliggende i øvre del av Dælivannets nedbørfelt. Steinsbekken er viktigste tilførselsbekk til Dælivannet. Når nedre del av Dælibekken åpnes fra Bærumsveien til Sandvikselva er det viktig at vannføringen og vannkvaliteten kommer på sitt naturlige nivå.

Steinstjernet var før mye benyttet til bading og fising. Vannet i tjernet er nå tidvis svært blakket, og innbyr ofte ikke til bading.

Befaring

Bærum Elveforum var på befaring i Steinstjernet og Steinsbekken torsdag 7. juni 2018 fra kl. 18 – 20.

Hensikten var å følge opp meldinger som vi hadde fått om at vannkvaliteten tidvis var dårlig pga tilførsel av sand og silt fra Franzefoss, trolig pga vasking av biler og spyling av anleggsområdet.

Vannkvaliteten ved prøvetakingstidspunktet så ut til å være god, men vi tok ingen vannprøver. Vegetasjonen og bunnsedimentene i de øverste par meterne i strandsonen (littoralsonen) så ut til å være tilfredsstillende.

Vi tok sedimentprøver med en kjernehefter fra ca. 10 m dyp i Steinstjernet (profundalsonen). Kjerneprøven var 15 cm dyp. Prøven var svært forskjellig fra hva som kan forventes for et naturlig, upåvirket skogstjern. Ned gjennom hele kjernen var sedimentene sterkt preget av mineralpartikler (silt) og sedimentene var farget svarte til kokkgrå. Kun i nedre del av kjernen (sedimentsjiktet 14-15 cm) kunne det visuelt observeres et noe større innslag av naturlig sedimenterende humusmateriale (noe mer brunfargede sedimenter).

Vi rodde inn til innløpet, og gikk langs og i tilførselsbekken. Den sluttet ved Gamle Ringeriksvei 214, der den var gravet ned. Bekken var helt tørr. Vi hadde forventet et lite tilsig på nær 3-5 l/s, tilsvarende normal lavvannføring.

Det kom tilsig fra kulverten som er lagt under Gamle Ringeriksvei fra innkjøringen til Franzefoss. Den nederste ¼ av kulverten ligger under bakken. Denne delen og utstrømningsområdet var helt fylt av sand/silt. Når slike finkornede mineralpartikler slippes ut i naturlige vannforekomster kan det ha negative konsekvenser for zooplankton, bunndyr og fisk. Naturlige sedimenter tildekkes og bunndyrsamfunnet her forringes. For organismer som puster med gjeller kan partiklene virke irriterende på gjellene og tilstoppe disse. Såfremt mineralpartiklene har sitt opphav fra dagbruddet til Franzefoss, kan det forventes at det i avrenningen følger med endel nitrogen som stammer fra uforbrent sprengstoff (ammoniumnitrat). Dette er et viktig næringsstoff som sammen med fosfat kan forårsake eutrofiering av vannforekomster (uønskede algeoppblomstringer mm.).

Det går et rødt plastrør fra Steinstjernet opp til og gjennom kulverten. Vi antar at dette røret brukes for å pumpe vann fra Steinstjernet.

Det går rør fra Steinstjernet til Kolsåsbakken. Vann fra Steinstjernet brukes i vinterhalvåret til snøproduksjon i bakken. Vi antar en del av avrenningen fra Kolsåsbakken ikke renner tilbake til Steinstjernet, men går ned i Lommavassdraget.

Det var ikke vann i Steinbekken der den rant ut fra Steinstjernet. Bekken er gravet ned på jordene og under parkeringsplassen. Nedenfor denne var det svært lite vann i bekken. Vannføringen økte noe nedover fordi den får tilførsel fra grunnvann og mindre bekker nedover. Men det er urovekkende lite vann i bekken når den kommer inn i Dælivannet.

Spørsmål/anmodninger

1. Har Franzefoss tillatelse til å pumpe vann fra Steinstjernet? Vi setter pris på om vi kan få oversendt tillatelsen.
2. Har Franzefoss utslippstillatelse for suspendert stoff (steinstøv i vann) og/eller nitrogen til Steinstjernet? Vi setter pris på om vi kan få oversendt tillatelsen.
3. Vi regner med at Kolsås skisenter har tillatelse til å pumpe vann fra Steinstjernet til snøproduksjon i Kolsåsbakken. Vi setter pris på om vi kan få oversendt tillatelsen. Vi ber også om å få anslag på hvor mye av vannet som renner tilbake til Steinstjernet når snøen smelter.
4. Steinstjernet får tilførsel fra grunnvann og fra Steinsbekken. Bekken er lagt i rør ca 100 m ovenfor tjernet. Har dette medført at bekken tidvis blir helt tørrlagt?
5. Har Bærum kommune oversikt over hvorvidt vannuttak fra Steinstjernet kan føre til mindre tilsig til Dælivannet (ref. spørsmål 3 ovenfor)
6. Har Bærum kommune oversikt over hvorvidt tilførsel av forurensninger fra Franzefoss kan føre til at Dælivannet eventuelt får dårligere vannkvalitet?

Hilsen

Bo Wingård

Eirik Fjeld

Steinar Christensen

Styreleder

Styremedlem

Styremedlem

Dokumentet sendes elektronisk usignert; signert versjonen fås ved henvendelse.

Kopi til Bærum Natur- og Friluftsråd v/Rigmor Arnkværn og

Naturvernforbundet i Bærum v/Anne Gøril Aas